

NACIONALNA NORMIZACIJA

Dragi naši čitatelji! Približava se kraj još jedne godine u kojoj smo vrijedno radili, trudili se informirati Vas o novostima u području normizacije, biti edukativni i sadržajno zanimljivi. I ovaj put donosimo novosti iz područja kvalitete dizelskih goriva, a zatim i vijesti o obilježavanju Svjetskog dana norma, Svjetskog dana kvalitete, Europskog tjedna kvalitete te Hrvatskog dana kvalitete.

Prijedlog nove specifikacijske norme za dizelsko gorivo

U jednoj od naših rubrika tijekom 2010. g. detaljno smo Vas upoznali s kvalitetom dizelskog goriva, a u prošlom broju časopisa kvalitetu dizelskih goriva prikazali smo i kroz *Uredbu o kakvoći tekućih naftnih goriva*. No, da prostora za poboljšanja ima, potvrđuje činjenica da je stručna radna grupa unutar europske organizacije za normizaciju, CEN, pripremila konačan prijedlog buduće specifikacijske norme za dizelsko gorivo. Do kraja veljače 2012. godine na prijedlog teksta specifikacijske norme za dizelsko gorivo, članice CEN-a uključujući i Hrvatsku, posredstvom Hrvatskog zavoda za norme mogu stručnoj radnoj grupi uputiti svoje očitovanje.

Buduća norma za dizelska goriva zamijenit će specifikacijsku normu iz 2009. koja je imala i jednu korekciju 2010. godine. Predmetnom korekcijom smanjena je količina policikličkih aromatskih ugljikovodika s najviše 11 % m/m na najviše 8,0 % m/m te količina ukupnog sumpora s 50 mg/kg na 10,0 mg/kg. Navedenu normu s pripadajućom korekcijom Republika Hrvatska prihvatila je kao hrvatsku normu tijekom veljače 2011.

Što je novo u odnosu na sada važeću normu za dizelsko gorivo? Novim normativnim dokumentom omogućeno je namješavanje dizelskog goriva s najviše 10 % v/v metilnih estera masnih kiselina (FAME). S obzirom na količinu biokomponente - FAME dodane dizelskom gorivu, specifikacijska norma utvrdila je postojanje više gradacija dizelskog goriva. Goriva predviđena za dizelove motore s dodatkom najviše 7,0 % v/v FAME te goriva s količinom FAME od najviše 10,0 % v/v. Udjel biokomponente dodan dizelskom gorivu, sukladno prijedlogu europske norme trebao bi biti „vidljiv“ i na mjernim uređajima za prodaju ovih vrsta goriva na postajama motornih goriva. Način označavanja mjernog uređaja za prodaju dizelskog goriva u RH utvrđen je Nacionalnim dodatkom hrvatske norme za dizelska goriva HRN EN 590:2011. Naljepnica na mjernom uređaju utvrđena je nazivom dizelskog goriva, bojom podloge, bojom slova, dimenzijama i položajem uz napomenu da se boja slova i boja podloge naljepnice mora jasno razlikovati. Prijedlogom buduće europske norme za dizelsko gorivo preporuča se količinu dodanoga FAME na naljepnicama naznačiti s „B7“ odnosno „B10“. Naravno, o označavanju mjernih uređaja, naljepnicama, za prodaju dizelskog goriva u RH vodi se osobita pažnja.

U ovaj prijedlog norme za dizelska goriva ugrađena je i izmijenjena specifikacijska norma za FAME - EN 14214 koja u RH ima status nacrtu i trenutačno je na javnoj raspravi, a značajne izmjene europske norme nastale su i u dijelu koji se odnosi na metode ispitivanja pojedinih značajki kvalitete.

Sagledavajući „sveobuhvatne izmjene“ buduće norme za dizelsko gorivo, EN 590, ne možemo se oteti dojmu da su najveći pomaci, osim u dijelu za količinu FAME u gorivu, zapravo načinjeni u metodama ispitivanja koje moraju pratiti „nove trendove“ u zahtjevima kvalitete kao i težnju za osuvremenjivanjem budući da se u laboratorije uvode suvremeni analitički instrumenti, a time i nove tehnike ispitivanja određenih značajki kvalitete.

Da se u RH „već polako“ uhvatio korak s dijelom noviteta iz ovoga članka, pokazuje i informativni letak s kojim su se do objave ovoga prikaza, naši čitatelji već možda i susreli na benzinskim postajama hrvatske nacionalne naftne tvrtke. Naime, od sredine studenoga poštujući odredbe članka 21. *Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva*, nacionalna naftna kompanija osigurala je potrošačima informativnim letkom odgovarajući podatak o količini biogoriva, odnosno FAME dodanome dizelskim gorivima. Isječak toga letka možete vidjeti na priloženoj slici.

OBAVIJEST O PROIZVODU - TEKUĆA GORIVA NA BENZINSKIM POSTAJAMA -

EURODIESEL BS

BEZSUMPORNO DIZELSKO MOTORNO GORIVO

Gorivo namijenjeno svim vozilima s dizelskim motorom, zadovoljava sve zahtjeve propisane EN 590, može sadržavati do 7 % v/v metilnih estera masnih kiselina (FAME) što odgovara dizelskom gorivu B7.

EURODIESEL BS CLASS

BEZSUMPORNO DIZELSKO MOTORNO GORIVO S DODATKOM ADITIVA

Gorivo bazirano na Eurodizelu BS s dodatkom višenamjenskih aditiva, zadovoljava sve zahtjeve propisane EN 590, može sadržavati do 7 %v/v metilnih estera masnih kiselina (FAME) što odgovara dizelskom gorivu B7.

Slika: Isječak informativnoga letka; izvor: INA Industrija nafte d.d.

Svjetski dan norma

Diljem svijeta 14. listopada obilježen je *Svjetski dan norma*. Plakat koji je ove godine nosio slogan Svjetskog dana norma: *Međunarodne norme - pokretači globalnog povjerenja*, rezultat je natjecanja koje su organizirale međunarodne organizacije za normizaciju: WSC, ISO, IEC i ITU. Pobjednica natječaja, mlada arhitektica C. Fiorani iz Italije svoje viđenje norma sažela je kroz misli vodilje: „Dvije otvorene ruke u dodiru sugeriraju iskrenost i uslužnost čovjeka prema drugim ljudskim bićima, što mu omogućuje suradnju sa zajedničkim ciljem. Osim toga, dvije ruke podsjećaju na koncept rada koji je glavni alat kroz koji čovjek može postići kvalitetu u proizvodnji, uz pomoć međunarodnih norma, potrebnih kao snažna pomoć na putu do izvrsnosti“.



Međunarodne norme svakim danom sve su prisutnije u našim životima te su sastavni dio naše svakodnevnice. S normama se susrećemo kroz proizvode i usluge, a na globalnoj razini, norme podržavaju kvalitetu, ekologiju, sigurnost, pouzdanost, međudjelovanje, učinkovitost i djelotvornost. Bez normizacije današnji način života, lakoća uporabe i međusobno djelovanje mnogih uređaja i sustava bili bi nezamislivi. Cilj međunarodnih organizacija za normizaciju je olakšati i povećati povjerenje u primjenu norma na globalnoj razini.



EUROPEAN QUALITY WEEK 2011
Quality for best impact

Hrvatski dan kvalitete obilježio se 8. studenoga, u vremenskom okviru *Europskog tjedna kvalitete* kojeg je od 7. do 13. studenoga organizirala Europska organizacija za kvalitetu (EOQ). Tom se prigodom širom Europe podiže javna svijest o važnosti kvalitete za unapređenje konkurentnosti. Slogan ovogodišnjeg Europskog tjedna kvalitete bio je *Quality for best impact*. Iz njega je proizašao slogan Hrvatskog dana kvalitete: *Kvaliteta za najbolji učinak*. Na Hrvatski dan kvalitete, koji se ove godine obilježavao deveti puta, Hrvatsko društvo za kvalitetu (www.hdkvaliteta.hr) na prigodnoj svečanosti uručilo je Povelju HDK pojedincima i tvrtkama za postignuća u području kvalitete.

Priredila Beata Gabrić